

Verstild verleden (14)

door H.A. Hachmer

Het blijft altijd weer een majestueus gezicht om stadsmolens te zien. DE GOOIJER te Amsterdam doemt als een stille reus op tussen de naar hoogte wedijverende gevels, de molens te Schiedam strijden op de wallen om de mooiste plaatjes.

In de Stad, zoals de Groningers hun hoofdstad altijd noemen, was aan het begin van deze eeuw diezelfde molensfeer nog volop te proeven. De Martinatoren werd omringd door een gordel van molens, bewegende bakens voor wie van buiten kwam.

Net buiten het centrum waren ook wiekendragers te vinden. Aan de Helpermolenstraat rest nog een onderstuk van één van hen.

Dit wit geverfde restant wordt in de volksmond ten onrechte De Verfmolen genoemd. Deze naam dankt het onderstuk aan een later op deze locatie gevestigde verfwaren en schildersbedrijf. De molen heeft nooit een stukje pigment vermalen, maar wel graan.

In 1879 werd de HELPERMOLEN in opdracht van Harm Geertsema gebouwd. Een tweedehandsje, want de molen stond eerst te Bedum. Daar had de molen gedraaid voor Doornbos. In 1896 vloog deze molen in brand.

Bij de herbouw werd wederom gebruik gemaakt van een andere molen. Ditmaal de molen van Oege Venema onder Niezijl. Molenmaker Noordewier en knecht Ritsema uit Niezijl braken de molen af en verplaatsten hem naar Helpman. Het werd een keurig gepotdekselde molen met oudhollands gevluucht. Lang heeft hij zijn wieken niet kunnen laten zwaaien naar het reizende volk uit de Ommelanden. Het gevaar stond om de hoek: electriciteitscentrales! De stroom van deze centrales moest ook worden verkocht en de molenaar werd daarbij niet overgeslagen. Daarnaast maakten fabrikanten van elektromotoren volop reclame. In de jaren 1920 was een bekende slogan:

DE MOLENAAR HEEFT EEN TEVREDEN GEZICHT,
ALS EEN HEEMAF-MOTOR HET WERK VERRICHT.

De laatste eigenaar van korenmolen Helpman, J.H. van der Molen was al eerder overtuigd. In 1918 koos hij voor elektriciteit en de bovenbouw van de molen kon worden gesloopt. Geen last meer van windstille, te

harde wind of krakende raderen, maar zingende stenen met zoemende motoren. Bovendien ging de premie van de brandverzekering omlaag. En wie zijn wij dan om het besluit van Van der Molen te betreuren. Ik had hem toentertijd geen ongelijk gegeven!

*De Korenmolen te Helpman aan de Helper molenstraat.
voorheen gemeente Haren. Gesloopt in 1918,
(foto: coll. WOB)*